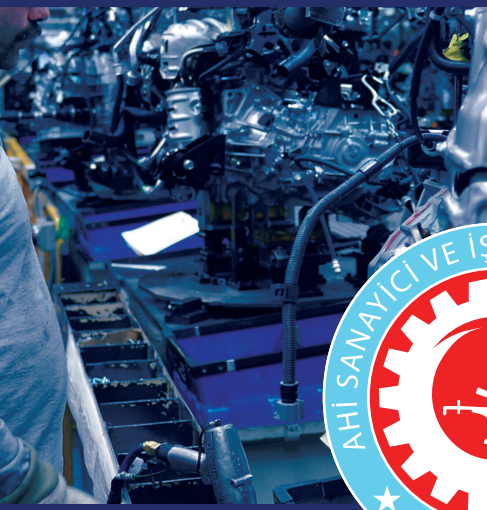

GEÇMİŞİN MİRASI İLE GELECEĞİN İNŞAASI

İstanbul Valiliği Ahilik Komitesi Üyesi

www.ahisiad.org.tr

İKTİSAT TARİHİNDE AHİLİK

İş dünyamız, esnafımız, sanayicimiz, tüccarımız için tarihimiz boyunca dünden bugüne yaşadığı tecrübeleri ifade eden Ahilik, aynı zamanda yarınlarda büyük başarılarla yelken açmak için ihtiyacımız olan içinde yeni fikirler, uygulamalar barındıran büyük bir güç ve güven kaynağı sağlamaktadır. Kuşkusuz Ahilik bir İslâm iktisadi sosyal kurumu olarak bu güç ve güven kaynağı olabilmeyi İslâm Medeniyetinden almaktadır.

Medeniyetler insanlık için umut-ümit vadettikleri müddetçe yaşar ve gelişirler. Bir umut-ümit kaynağı olan İslâm Medeniyeti bu nedenle mensubu olan ekonomiler iktisaden sömürgeleştir erek, gelişmeleri engellenerek, geri bıraktırıılarak, açlık ve yoklukla büyük acılar içinde olsalar ve geri kalsalar da hiçbir zaman daha iyi günlere ulaşmayı başarmayı umut ve ümit eden düşünceyi kaybetmemişlerdir. Buna karşılık halen dünya gelirin $\frac{3}{4}$ üne nüfusunun ise yaklaşık $\frac{1}{4}$ üne sahip olan Batı medeniyetleri, dünyaya bir umut ve ümit olmaktan giderek uzaklaştıkları için artık kendi mensuplarına dahi güven ve umut verememektedir.

200 yıldır İslâm Medeniyetimizin de yer aldığı Doğu'ya karşı gelişmiş ekonomileri temsil eden Batı ekonomileri uzun süreden beri, iktisadi durgunluk ve gerilemeye girmiş olup aslında bu durumun ilk işaretleri Batı Medeniyetinin dünyaya umut sunabilir olmaktan giderek uzaklaşması ile başlamıştır.

Medeniyet insanların maddi ve manevi ihtiyaçlarını çift yönlü karşılayan bir inanç ve ahlâk nizamı, değerler sistemidir. Mensubu olduğumuz İslâm medeniyeti, doğuşundan Osmanlı döneminde 1800'lere kadar insanlığın çift yönlü (maddi-manevi) ihtiyacının karşılandığı ve oluşturduğu inanç, ahlak ve değerler sistemi ile dünyada huzurun, adaletin, barışın hakim olduğu geniş bir coğrafyaya dönüşmüştü.

Özellikle maddi ve manevi yönü olan bir iktisadi kalkınma modeli geliştirerek Anadolu Sanayi Devrimi'ni başlatan Selçuklu'dan itibaren kümelenmiş meslek birlikleri olarak üretim yapmaya başlayan Ahi Evran'ın kurup geliştirdiği Ahi müteşebbisler, 19.yüzyıla kadar İslâm Medeniyetini dünyada iktisadi yönüyle olduğu gibi mesleki eğitim ve ahlaki da içine alan değerler eğitimi ve uygulaması yönüyle de temsil eden en etkin unsurlar olmuşlardı. Batı Medeniyeti, 18.yüzyıl ortalarından itibaren fabrika üretimine dayalı Sanayi devriminin başladığı Avrupa'da iktisadi başarılarına dayalı ortaya çıkmış maddi -tekyönlü bir medeniyettir. Yani Farabi'nin Biruni'nin tanımıyla eksik bir medeniyettir; çift yönlü maddi ve manevi ihtiyaçları karşılayamayan medeniyetler, erdemli-faziletli tam bir medeniyet ("medine-i fâzıla") oluşturmaz, bu nedenle eksik medeniyetler meydana gelir.

Tek yönlü maddi gelişimlerine dayalı hızla gelişebilen bu ekonomiler/medeniyetler, İslâm Medeniyeti gibi maddi başarısızlıkta dayanabilecek moral değerlere-güçlere sahip olmadığından, maddi başarısızlıklar başlayınca aniden hızla çökerler. Buna en yakın zamandaki örnek Sovyetlerin birkaç yıl içinde çökmesi ve yeni başka bir maddi medeniyete dönüşme aşamasına girmesidir.

Batı ekonomilerini maddi yönden durgunluğa ve çöküşe sürükleyen Doğu'da-Uzakdoğu'da başlayan kümelenmiş KOBİ'lere dayalı üretim artışlarıdır. Kümelenme modeli Ahi Evran tarafından Selçuklu döneminde 1200'lerde geliştirilerek sanayi üretimine uygulanmış ve kurulan ilk Ahi Sanayi Birlikleri dünyada ilk "Anadolu Sanayi Devrimi"ni gerçekleştirmişlerdi.

Osmanlılar da kümelenmiş üretim modelini kurumlaştırarak daha da geliştirmişler ve 1500'lerde dünyanın en gelişmiş ekonomisine dönüşmüşler, 1500-1750 arasında 250 yıl boyunca kesintisiz dünyanın en gelişmiş ekonomisi olarak kalabilmeyi de başarmışlardı.

Ahi Evran'ın kümelenme modelinin güncellenmiş halini oluşturan kümelenerek üretim modeli 1990'larda yeniden keşfedilerek geliştirilen fabrika üretiminden farklı bir üretim modelidir. Uzakdoğu'da başarıyla uygulanan kümelenmiş KOBİ'ler üretimde işbölümü yaparak, fabrikadan daha büyük ölçekte üretim yapmayı başarmışlar böylece üretim maliyetlerini ve bağlı olarak ürün fiyatlarını önemli ölçüde düşürmüşlerdir. Batıda fabrikalar bu düşük fiyatlarla rekabet edemeyip kapanmakta ve fabrikalarını kapatan şirketler, Uzakdoğu'nun imtiyazlı yatırım teşvişlerinin de cazibesıyla üretimlerini Uzakdoğu'ya taşımaktadırlar. Böylece Batı sadece fabrikalarını kaybetmekle kalmamış, müteşebbislerini ve şirketlerini de kaybetmekle karşı karşıya kalmıştır.

ABD ve Avrupa Birliğinin temsil ettiği Batı sanayi imparatorluğu hızlı bir çöküş aşamasına gelmiş bulunurken, Türkiye ise hızlı bir büyüme aşamasına girmek üzeredir. Bu büyümede Türkiye'nin en büyük tecrübelerinden biri olarak Ahilik özellikle kümelenmeye dayalı üretim tecrübemiz, Uzakdoğu'nun kendi kümelenme tecrübelerini güncelleştirilerek uyguladığı gibi güncelleştirilip tüm şehirlerimizde yaygınlaştırılmalıdır. Ankara OSTİM kümelenmeye dayalı üretimi güncelleştirerek başaran ilk öncü bölgemiz olmuştur.

AHİSİAD olarak Ankara OSTİM'de başarıyla uygulanmaya başlayan bu üretim tecrübemizi başta İstanbul olmak üzere diğer tüm şehirlerimize yayılmasında öncü rol oynamak üzere çalışmalar yürütmekteyiz.

Batı ekonomilerini maddi yönden durgunluğa ve çöküşe sürükleyen Doğu'da-Uzakdoğu'da başlayan kümelenmiş KOBİ'lere dayalı üretim artışlarıdır. Kümelenme modeli Ahi Evran tarafından Selçuklu döneminde 1200'lerde geliştirilerek sanayi üretimine uygulanmış ve kurulan ilk Ahi Sanayi Birlikleri dünyada ilk "Anadolu Sanayi Devrimi"ni gerçekleştirmişlerdi. Osmanlılar da kümelenmiş üretim modelini kurumlaştırarak daha da geliştirmişler ve 1500'lerde dünyanın en gelişmiş ekonomisine dönüşmüşler, 1500-1750 arasında 250 yıl boyunca kesintisiz dünyanın en gelişmiş ekonomisi olarak bilmeyi de başarmışlardı. Ahi Evran'ın kümelenme modelinin güncellenmiş halini oluşturan kümelenerek üretim modeli 1990'larda yeniden keşfedilerek geliştirilen fabrika üretiminden farklı bir üretim modelidir.

Uzakdoğu'da başarıyla uygulanan kümelenmiş KOBİ'ler üretimde işbölümü yaparak, fabrikadan daha büyük ölçekte üretim yapmayı başarmışlar böylece üretim maliyetlerini ve bağlı olarak ürün fiyatlarını önemli ölçüde düşürmüşlerdir. Batıda fabrika bu düşük fiyatlarla rekabet edemeyip kapanmakta ve fabrikasını kapatan şirketler, Uzakdoğu'nun imtiyazlı yatırım teşvişlerinin de cazibesıyla üretimlerini Uzakdoğu'ya taşımaktadırlar. Böylece Batı sadece fabrikalarını kaybetmekle kalmamış, müteşebbislerini ve şirketlerini de kaybetmekle karşı karşıya kalmıştır.

ABD ve Avrupa Birliğinin temsil ettiği Batı sanayi imparatorluğu hızlı bir çöküş aşamasına gelmiş bulunurken, Türkiye ise hızlı bir büyüme aşamasına girmek üzeredir.

Bu büyümede Türkiye'nin en büyük tecrübelerinden biri olarak Ahilik özellikle kümelenmeye dayalı üretim tecrübemiz, Uzakdoğu'nun kendi kümelenme tecrübelerini güncelleştirilerek uyguladığı gibi güncelleştirilip tüm şehirlerimizde yaygınlaştırılmalıdır. Ankara OSTİM kümelenmeye dayalı üretimi güncelleştirerek başaran ilk öncü bölgemiz olmuştur.

Prof. Dr. Ahmet KALA

AHİSİAD Bilim Kurulu Başkanı

T.C. Cumhurbaşkanlığı Ahilik Araştırmaları Danışmanı,
İstanbul Üni. İktisat Fak. ve İktisat Tarihi Anabilim Dalı Başkanı,
VAKAR İstanbul Vakıf Araştırmaları Merkezi Başkanı,
Ahilik Vakfı Bilim Kurulu Başkanı
Ahisiad Kümelenme Araştırmaları Merkezi Müdürü
Türk İktisat ve İctimaiyat Tarihi Araştırma Merkezi Müdürü,
Sosyal Bilimler Enstitüsü Üyesi

İŞ DÜNYAMIZA GÖRE AHİLİK

XVIII. yüzyıldan sonra bir esnaf-sanatkâr birliği hâline dönüşmüş olsa bile, XIII. yüzyıldan itibaren Anadolu'da görölmeye başlayan sistemin Anadolu'nun vatanlaşmasında, Osmanlı Devleti'nin kurulması ve idari işleyişinde ve Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunda önemli katkıları olmuştur.

Ahi Evran 1200'lü yılların sonunda 32 meslek dalını teşkilatlandırarak oluşturduğu sistem ile o dönem Anadolu'ya göç eden Türkmenlere hem aş hemde iş imkanı sağlamış, meslek sahibi üretici insanlardan vasıflı bir toplum inşaa etmiş, devletin bekasını sağlamıştır. Ahi Evran ve teşkilatı yeni bir insan tipi hayal ederken, Müslüman Türk de olması gereken ahlaki prensipleri ortaya koymuştur.

Ahilik Teşkilatı günümüzde bazı kesimlerce algılandığı gibi bir tarikat veya bir mezhep değildir. İnançlarını ve fikirlerini zikre vedahi davranışa dönüştürmüş, evrensel insanlık değerleriyle uyum gösteren hatta onların üzerinde olan bir kültür, medeniyet hazinesi olan sade, net, asil bir Müslüman Türk hareketidir.

Bu hareket, sadece erkek organizasyonunda kalmamış kadının yerinin köleden öteye geçmediği dönemlerde toylara başkanlık eden Türk kadınında, Ahi Evranın eşi Fatma bacıda vücut bulmuş hali ile tarihte bilinen ilk kadın teşkilatı olan Bacıyan-ı Rum "Yani Anadolu Bacıları Teşkilatı " nı kurmuş, eğitilen ve herbiri meslek sahibi olan kadınlar gerektiğinde kilim dokuyarak satmış, gerektiğinde ise eşlerinin yanında savaşıp şehit olmuşlardır.

Türk Milletinin temel değerlerinden biri olan Ahilik ;

Toplumdaki ticaret ve sosyal ilişkilerde dürüstlük, iş ve meslek ahlakına saygı, hak ve hukuka, kul hakkına riayet etme, güler yüzlü olma gibi insanlık ilkelerini esas alan sosyo ekonomik bir yaşam biçimidir.

Mayasını övülmüş soyundan, işleyişini ise mukaddes dinimiz İslamdan alan Ahilik Sistemi Uzakdoğu dahil birçok başarılı dünya ülkesinin eğitim sistemi, ticaret ve sanayi üretimlerinde uyguladığı modellerden biridir.

Ahiler;

Eğitimi kişinin doğumuyla başlayan ve hayat boyunca devam eden bir sũreç olarak gũrmũřlerdir.

Ahi zaviyelerinde (okullarında) kırk yaşın ũstũndeki insanlara da okuma – yazma ũđretilmiř, hatta bunlar arasında Divan yazacak kadar olgunluğa erişenler dahi yetiştirilmiştir.

Bũylece gũnũmũzde “hayat boyu eğitim” şeklinde tanımlanan eğitim anlayışı yũzyıllar ũnce Ahi birlikleri tarafından başarıyla uygulanmıştır.

Hedefi iyi ve bir okadar donanımlı insan yetiştirmek olan Ahilik sisteminde ahlũkĩ eğitimle, bireyin toplum içinde ve dışında nasıl davranması ve hangi ۆzelliklere sahip olması gerektiği ۆđretilir, iyi insan olmanın yolu; bilmek ve bildiğini uygulamaktan geçer. İnsan, fikrini, zihnini, duygularını ve organlarını yaratılış amacına uygun bir şekilde kullanmayı bilir ve bilgisini bu yũnde uygularsa o ۆstũn bir kişilik kabul edilir.

İnsanlığın bilinen tarihinde demiri ilk işleyen millet olan Tũrklerin ticaretlerine şiar edindikleri Edebin, İslam ile mũřerref olduktan sonraki Kur’ani ticaretin adıdır, Ahilik.

Sosyo Ekonomik bir sistem olarak, içinde barındırdığı ۆretimde kũmenleme modeli ile 12 yy.’dan 20. yy. ışık tutan teşkilatın adıdır, Ahilik.

Metal işlemeciliği, hayvancılık, dokumacılık ve benzeri dallarda iş insanlığına başlayan milletimizin 12 yy.’da Ahi Evran namında Nasuriddin Mahmud El-Hoyi adında Anadolu’da bir yiğit zanaatkarın 32 meslek dalını teşkilatlandırıp Anadolu’da sanayi devrimini gerçekteştirmesinin adıdır, Ahilik.

Yine bu yiğit ve Ahilerin gũnũmũze tamda yakın zamana ve bu anlara ışık olacak şekilde; içteki hainlere rağmen Moğol istilası olduğunda bir yandan ۆretim ekonomiyeye can verirken diğer yandan gerektiğinde de Milleti ve Devleti için silah kuşanıp şehit olup can vermelerinin adıdır, Ahilik.

Kadının yerinin kũleden ۆteyeye geçmediği dũnemlerde Toylara Başkanlık eden Tũrk kadınının Ahi Evran’ın eşi Fatma bacıda vũcut bulması ile tarihte bilinen ilk kadın teşkilatı olan Bacıyan-ı Rum yani Anadolu Bacılarının kurulması, eğitilen ve her biri meslek sahibi olan kadınların gerektiğinde kilim dokuması, gerektiğinde satması, gerektiğinde ise eşlerinin yanında çarpışıp Moğollara karşı şehit olmalarının adıdır, Ahilik.

İyi ۆretilmeyen ayakkabının mũřteri memnuniyetsizliği ve bunun teşkilatça tespiti neticesinde hatalı ۆretilen pabuçun ۆreticinin damına atılıp ustalılığının elinden alınması ile cezalandırılması yũntemiyle, yıllardır yeni bir sistem diye firmalarımıza sunulan Toplam Kalite Yũnetimin 12.yy’daki adıdır, Ahilik.

Yıllarca Avrupa Birliği’nin kriterleri diye dũnyaya sunulan maddelerin mesneti vedahi ۆzũnũn adıdır, Ahilik.

Ticarette rekabetin adaletlisi, helal kazancın paylaşabilmenin, ortak kũmenelerek ۆretebilmenin, markalaşıp birlikte satabilmenin, milletler mũcadelesinde ekonomik ۆzgũrlũđũn, yarınlarda lider ۆlke olabilme hedefinin mesneti, gũç kaynağı ve temelidir, Ahilik.

İbrahim ÇAM

AHİSİAD Yũnetim Kurulu Başkanı

Ahisiad

**“Hak ile Sabır Dileyip Bize Gelen Bizdendir;
Akıl Ahlak İle Çalışıp Bizi Geçen Bizdendir.”**

Ahi Evran-ı Veli

AHİSİAD HAKKINDA

Sanayiciler, esnaf, iş adamları, üniversiteler, düşünce kuruluşları ve mesleki kuruluşların ortak paydalar etrafında gerçekleşen birlikliklerini ticari, sinai, sosyal, milli ve manevi güç birliği çerçevesinde fikir alış verişı koordinasyonunu sağlayarak Türk ekonomisini güçlendirmek ve daima üst seviyelere yükseltmek amacı ile kurulmuştur.

Toplumdaki sanayici, esnaf, eğitimci bürokrat, usta, çırak vb. rolü her ne ise, eğitimle ahlaki yönde de mükemmelleştirilmesi ve bu mükemmelliğini iş hayatına yansıtması, bunu bir şiar haline getirmesi noktasında gerekli argümanları oluşturmayı hedeflemiş, bu hedef doğrultusunda vatanına ve manevi değerlere bağlı, çağdaş, dünya ile entegre bir çalışma anlayışını benimsemiştir.

Gelenekten aldığımız tecrübe ve sistem ile geleceğin inşasını yapacak bilim, teknoloji ve ticarete ülkemizi muasır medeniyetler seviyesine ulaştıracak, kaliteli, mükemmel her biri alanında başarılı meslek erbabı, uzman bireyler yetiştirmeyi ” Kümelenerek Üretime Dayalı Stratejik Plan ve Programlar” ile nitelikli üretim, sürdürülebilir kalite odaklı ticaret ve güçlü bir milli ekonomi oluşturma vizyonuna katkı sağlamayı, devletimizin bu alanda geliştirdiği planlamalarda toplumun tüm dinamiklerini bilinçlendirerek gelişimlerine katkı sağlamayı stratejik amaç olarak benimsemiştir.

AHİSİAD;

Ahilik felsefesinin fertten topluma yükselişini amaçlayan temel değerleri kendimize rehber edinerek, bu doğrultuda önce kendimizin mükemmel olması gerektiğinin bilincinde hareket edip eğitim faaliyetleriyle mükemmel fertler yetiştirmek, ekonomik ve ticari faaliyetlerle “insanlara ve insanlığa hizmet” şiarıyla hareket ederek mükemmel topluluklara ulaşmayı misyon edinmiştir. Toplumsal sorumluluk, hizmette mükemmellik, dürüstlük, doğruluk, ortak yaşama bilinci gibi Ahiliğin ana ilkeleri ve vizyonuyla hareket eden, her biri yolu hüner ve maharetten geçen bir meslek sahibi, alanında uzman, sektöründe bilgili, iş ahlakıyla örnek, ortak toplumsal değerleri beraber yaşamayı hedefleyen, itibar, güç ve kudret sahibi Ahilerle mükemmel ve müreffeh bir toplum hayatını oluşturmayı vizyon edinmiştir.

ahisiad

ahisiadgenelmerkez